

paa det Krav, der her rejses af Lønarbejderne i Danmark, at man virkelig for en Gangs Skyld vil prøve at se paa Sagen med hans Øjne. En Forfatter, som kalder sig Dr. Crane, skrev for et Par Aar siden — jeg tror, det var i „B. T.“: „Hvad vi kalder vore Meninger, er kun Tingenes Skygge. Et Faktum falder langt og paa skraat paa mig, naar min Sol er i Vest, og paa dig kort og mørkt, fordi din Sol er Middags-solen. Hvorfor saa diskutere om Meninger og Opfattelser? Lad os flytte os, saa vi staaar i samme relative Stilling til Lyset, thi kun da kan vi blive enige“. Jeg beder da ærede Medlemmer i dette Ting overveje, om det ikke skulde være muligt, at de kunde flytte sig en Smule, saa at de faar hele denne Sag at se under samme eller i alt Fald under nogenlunde samme Synsvinkel som vi, at de i alt Fald vil søge ikke at se med onde Øjne paa den, men ved en frugtbar Forhandling at faa det bedst mulige ud af den, veje de forskellige Ting imod hinanden og stille sig i samme relative Stilling til dette Forslag, som Arbejderne forsøger at indtage, saa tror jeg, at det, om ikke i denne Samling, saa maaske i næste vil lykkes at faa et positivt Resultat ud af Forhandlingerne. — Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til en velvillig Behandling.

Slebsager: Det foreliggende Lovforslag maa vel være en af Ministeriets Mærkesager, idet det i særlig Grad lægger an paa at give Arbejderklassen forøget Indflydelse paa Bedrifternes Ledelse, og det er jo derfor ganske forstaaeligt, at det ærede Medlem, som for et Øjeblik siden forlod Talerstolen, sammen med sit Parti hilste Forslaget „med den allerstørste Glæde“, som han udtalte til at begynde med. Jeg haaber ikke, at denne Glæde er blevet ringere i Løbet af de tre, fire Maaneder, som er forløbet, fra Lovforslaget blev fremsat, og til det nu endelig er naaet frem til første Behandling i dette høje Ting. Det er ogsaa forstaaeligt, at det ærede Medlem, som nylig forlod Talerstolen, gennem en spagfærdig Bemærkning til Slutning lagde for Dagen, at han ikke gjorde sig meget Haab om at naa et Resultat i indeværende Samling, men at han satte sit Haab til den kommende Rigsdags-samling; jeg kunde have Lyst til at sige: Var det ikke klogere at sige: til kommende Rigsdagssamlinger, thi der vil sikkert gaa adskillige, før et Lovforslag af denne Art bliver til Virkelighed.

Som det vil fremgaa af Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag, er det navnlig siden Afslutningen af Verdenskrigen, at man

i de forskellige Lande har beskæftiget sig med ved Lovgivningsmagtens Indgriben at give Arbejderne i de forskellige Virksomheder Adgang til gennem særlige Raad eller Nævn at være medbestemmende med Hensyn til Ledelsen af de Virksomheder, ved hvilke de er beskæftiget. Bedriftsraadene er i alt Fald i den Form, under hvilken de her foreslaas, og under hvilken de er gennemført i de forskellige Lande i de senere Aar, i høj Grad Krigens Børn, og man kunde ogsaa med god Ret kalde dem Revolutionens Frugter, eftersom det særlig er i de Lande, hvor Revolutionen optraadte, at Arbejdernes Indflydelse skulde fastslaas gennem Oprettelse af Bedriftsraad. I Rusland oprettede man saaledes i sin Tid Arbejder- og Soldaterraad til Gennemførelse af Proletariatets Diktatur; det var den Gang den højtærede Socialminister skælvede af Begejstring for den russiske Revolution, men der er siden løbet adskilligt Vand i Stranden. Det viste sig nemlig, at de russiske Arbejdere, som troede, at et industrielt Demokrati skulde vokse frem gennem disse Institutioner, meget hurtigt blev belært om, at det var en fuldkommen Misforstaaelse, de hjalp blot Førerne til at jage Folkets lovlig valgte Nationalforsamling fra hinanden. Dermed var praktisk talt Arbejderraadene Dage forbi, og der findes vel nu neppe noget Land, hvor Arbejderne og deres Organisationer i den Grad er berøvet Medbestemmelsesretten med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar som netop i Rusland.

Ogsaa i Tyskland blev Bedriftsraadene indført som Følge af Revolutionen, men Gennemførelsen i Praxis har været saadan, at Institutionen er blevet ganske betydningsløs, og der findes neppe noget Tidsrum i det moderne Tysklands Historie, hvor Storindustrien og Højfinansien i den Grad har udnyttet Situationen til egen Fordel, som netop i disse sidste Aar, hvor dog Arbejderne gennem deres Bedriftsraad skulde have haft Betingelser for at faa ogsaa deres Interesser varetaget. Resultatet er blevet, at Landets Værdier ophobes i mægtige Industrikoncerner, medens Arbejderne og Mellemstanden er forarmet i en Grad, som vi herhjemme har vanskeligt ved at forstaa, og Arbejderne har været ganske ude af Stand til gennem deres Bedriftsraad paa en blot nogenlunde virkningsfuld Maade at varetage deres egne økonomiske Interesser.

Ser vi hen til vort Naboland Norge, der fik sine Bedriftsraad i 1920, oven i Købet under en konservativ Regering, saa frister Forholdene der saa vist heller ikke til Efterligning, thi ingen Sinde har man i Norge haft